N°. 2627

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau der COURANT.

MAANDAG 17 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 December.

De Tweede Kamer heeft gisteren hare beraadslagingen voortgezet over de wet op het gedistilleerd. De diskussiën zijn zeer langdurig, ingewikkeld en moeijelijk te volgen. Het is een drooge arbeid, waaraan de Kamer zich niet zonder verdienste wijdt. Men zal den uitslag van den arbeid onder vinden in het beknopt verslag van de *Staats Courant*. Genoeg zij het hier aan te merken, dat de Kamer de al te harde bepalingen van de wet tracht te verzachten.

De Eerste Kamer heeft gisteren met algemeene stemmen aangenomen de wet houdende bepalingen nopens den tijdelijken opslag van meel in entrepôt en andere bergplaatsen.

De quæstie van den dag is in alle oorden van Europa: de vrede. Men hoopt dat het vrede worden zal en ziet begeerig uit naar elk verschijnsel; hoe gering ook, waaruit men zal kunnen afleiden, dat aan den vrede gedacht wordt in de kabinetten van Europa. Met der daad, het wordt tijd dat aan den oorlog een einde komt, wil men de kans behouden, dat de oorlog zich niet uitbreidt en, zich uitbreidende, niet van langen duur wordt. Uit dat gezigtspunt beleven wij thans een gewigtig oogenblik, dat een beslissenden invloed op den gang der wereld zal uitoefenen. Het is mogelijk dat niet ieder daarvan het duidelijk besef heeft; maar wij twijfelen er niet aan of deze stand van zaken doet de gejaagde bevolkingen van Europa des te vuriger naar den vrede uitzien, en maakt de kansen tot den vrede gunstiger. Men gevoelt algemeen, al is het dat men zich daarvan geen rekenschap weet te geven, dat zoo de vrede niet in dezen winter komt, hij groot gevaar loopt van lange jaren te zullen uitblijven. Maar daardoor juist worden de kansen verhoogd, dat men tot vrede komen zal.

Het is nu tijd om den oorlog te eindigen. De reden daarvoor ligt voor de hand. De westersche mogendheden zijn den oorlog begonnen met het genereus beginsel, dat zij hoegenaamd geene voordeelen verlangen, en slechts de bescherming van de westersche beschaving op het oog hebben. Zulk een edelmoedig beginsel ligt niet in de gewoonten van Engeland, dat steeds in al zijne aanrakingen met het buitenland nooit een ander dan een handelsbelang heeft nagejaagd. De Engelschman is wel gesteld op de eer en de grootheid van zijn land. Maar dat gevoel heeft bij hem altijd eene zeer stoffelijke zijde, die zich vertolkt in de vraag: wat is er aan te verdienen? Sinds de handel en vooral de nijverheid zich in Frankrijk beginnen uit te breiden, is bij een invloedhebbend deel der fransche natie ook dat handel- en nijverheidsbelang eenigzins meer op den voorgrond getreden, zoodat het voor 't fransche gouvernement moeijelijk geworden is de onkosten van den oorlog alleen goed te maken met op het oorlogsveld geplukte eerelaauweren.

Toen men den oorlog tegen Rusland begon, waren beide westersche mogendheden daarop niet genoegzaam voorbereid. Maar dat was nog niet de gevaarlijkste ongelegenheid. Er was iets schadelijkers en iets verderfelijkers, namelijk men schatte den vijand te ligt. Men had de grootspraak, dat Rusland een ijzeren reus was met aarden voeten, al te letterlijk opgenomen. Men meende hem met een enkelen slag in de Krim te kunnen magteloos maken. Die misvatting heeft aan Frankrijk en aan Engeland millioenen schats en duizenden van manschappen gekost. Frankrijk heeft daarvoor eenigen roem, ofschoon niet te veel, en Engeland niets dan oneer ingeoogst.

Is het mogelijk, vragen wij, dat Frankrijk en Engeland dien oorlog op het ridderlijk beginsel van geen eigen voordeel te zoeken kunnen volhouden? Is het mogelijk, dat twee mogendheden ten behoeve van Europa ten strijde gaan, dat is hunne millioenen en hunne legers belangloos ten offer blijven brengen, om Turkije, Duitschland en Scandinavië tegen den overwegenden invloed van Rusland te beveiligen? Die zich dat voorstelt bouwt kasteelen in de lucht. Het beginsel kan onmogelijk stand houden. En zoo de oorlog blijft duren, zal men onvermijdelijk een ander beginsel zien op den voorgrond treden. Kan men daarop al niet aanstonds direktelijk terug komen; men zal dat doel bereiken langs een omweg. De uitbreiding van den oorlog alleen zou daartoe voldoende zijn. Bijaldien de mogendheden besluiten om hunne legermagten uit de Krim over te brengen naar den Donau in het oosten en naar de Dwina in het noorden, dan is men in de onmiddellijke nabijheid van Polen voor zoo ver het grenst aan Oostenrijk en Pruissen. Wie ziet niet hoe daardoor Oostenrijk en Pruissen al aanstonds in eene gevaarlijke stelling komen, en hunne neutraliteit onmogelijk zullen kunnen bewaren? Ongetwijfeld kunnen de westersche troepen niet in Bessarabië noch in Koerland landen zonder zich vooraf met Pruissen en Oostenrijk te verstaan. Zij zouden anders 't gevaar loopen van Pruissen en Oostenrijk in den rug te moeten vreezen. Maar van den anderen kant kunnen de twee groote duitsche mogendheden den oorlog niet te moeijelijk maken aan Frankrijk en Engeland, dewijl het beginsel van den oorlog én door Pruissen én door Oostenrijk is goedgekeurd. En in 't geval de twee westersche kabinetten vermeenen dat zij in de Krim geen genoegzaam afdoenden oorlog kunnen voeren, op welken grond willen de twee duitsche kabinetten verhinderen, dat de oorlog op het terrein wordt overgebragt, dat de westersche legerhoofden zullen verkiezen? Zij kunnen daar tegen niets aanvoeren, dan dat een oorlog in Polen op hunne grenzen, voor hunne poolsche bezittingen allergevaarlijkst zou zijn. Dat is volkomen waar. De westersche mogendheden kunnen daarop antwoorden: Ga dan met ons meê ten oorlog of dwing Rusland tot den vrede. Men ziet hoe men langzamerhand komt op een punt, waar geen uitgang meer overblijft tusschen den vrede en de uitbreiding van den oorlog.

Dit maakt den toestand allermoeijelijkst zoowel voor Duitschland als voor Frankrijk. Voor Duitschland, dat geen deel wil nemen aan den strijd; voor Frankrijk, dat niet met Duitschland wil breken en dat ook niet kan, zonder op het vasteland genoegzaam alleen te staan tegen Europa, wil het niet de revolutie te hulp roepen van den europeeschen krijg. Zulk een revolutionnaire oorlog zou in 't voordeel zijn van Engeland; maar ook slechts van Engeland alleen. Het fransche keizerrijk zou er in vergaan. En moge al Engeland daarop rekenen, en met het oog daarop aan den oorlog die revolutionnaire rigting willen geven; daarin is juist een reden voor den franschen Keizer om op zijne hoede te zijn. Daarin is juist eene reden voor Napoleon III om thans den vrede te willen, gelijk het voor lord Palmerston eene reden is om te trachten den oorlog te handhaven. Heeft deze oorlog voor Engeland tot dusverre niet dan oneer aangebragt; thans staat hij op het punt om eene wending te nemen, die hoe hij ook uitvalle niet dan voordeel aan Engeland verschaffen kan.

Als wij dus in alle korrespondentiën uit Parijs, zelfs in de russische, lezen, dat het fransche hof den vrede ernstig verlangt, dan hebben wij hoegenaamd geen reden om daaraan te twijfelen. En dezelfde beweegredenen, die het kabinet van Londen het tot stand komen van den vrede zullen doen bemoeijelijken, zullen Duitschland er toe brengen, om den franschen Keizer bij te staan om den vrede te begunstigen.

Wij zien dat in een volgend Nommer.

Eenigen tijd geleden gaf de *Kerkelijke Courant* kennis aan de belangstellenden, dat de protestantsche *Jongelings-Vereeniging* lijdende was aan verdeeldheid en broedertwist. Een bejaard predikant had in haren kring onregtzinnige taal gevoerd; eenige leden hadden zich daaraan geërgerd en er den ouden heer voor op de vingers getikt; andere leden namen dat hunne kitteloorige kollega's geweldig kwalijk: vandaar hooge woorden, twist en tweedragt en wat daar gewoonlijk op volgt. Harerzijds koos de vrijzinnige *Kerkelijke* in dien strijd, natuurlijk, partij voor den onregtzinnigen predikant. Waar zou dat ook heen, dat jongelingen zich een oordeel aanmatigden over de orthodoxie der predikanten!

't Kwam ons voor, dat de *Kerkelijke* onprotestantsch handelde met daartoe den jongelingen het regt te ontzeggen. Men is protestant, — d. i. men is in zake van godsdienst aan geen gezag onderworpen: en dan mag men aannemen of verwerpen, gelooven of anathematizeeren wat men wil: dan is men aan niets gebonden, aan niets ter wereld, wie en wat men ook zijn moge. Of men ontkent dát; doch dan beperkt men het vrije onderzoek — het hoofdbeginsel van het Protestantismus. Daarop kwam onze eerste aanmerking neêr. De tweede, naar aanleiding van het klappen uit de school door de *Kerkelijke*, was, dat het er fraai met ons land zou uitzien, als het eens kon geschieden dat het naar protestantsche beginselen geregeerd werd, daar die beginselen van dien aard zijn, dát, waar zij toegepast worden, zelfs een uitsluitend protestantsche kring, als de *Jongelings-Vereeniging*, na een kortstondig bestaan, aan verdeeldheid, broedertwist en onderlinge verdeeldheid ten prooi is.

Intusschen zijn die aanmerkingen niet naar den zin van de *Kerkelijke*. Zichier wat zij daartegen in het midden heeft te brengen:

»Wat het laatste betreft, dus schrijft zij, het regeren naar protestantsche beginselen, 't is er zoo met geweld bij gehaald," — *cela vous plait à dire!* — »dat wij er niet op behoeven te antwoorden." — Eene gemakkelijke manier om zich van een lastig onderwerp af te maken, wanneer men is *ad terminos non loqui*. — »Later liever opzettelijk daarover." — Wij zullen er met belangstelling de *Kerkelijke* »opzettelijk" over hooren argumenteeren.

»Maar 't eerste! Het »vrij onderzoek!" De doorn in het oog der R. Katholieken. Gunnen wij dat alleen aan predikanten? Waarlijk, wij verdienden de afkeuring van de *Tijd* en verheugen ons in zijne teederhartige bezorgdheid voor de leden der jongelings-vereeniging, die door ons worden verdrukt." — Eene kostelijke bijdrage ter waardeering van het immers niet betwistbaar meesterschap der kerkelijken in den nederduitschen stijl. Die »domme" Katholieken, die zouden kunnen schrijven! Dat weet men immers wel beter. Maar de kerkelijken — *à la bonne heure*; hun moet men het afkijken, als men de kunst wil leeren van zóó te schrijven — dat men er nauwelijks iets van weet te maken. Onze *Kerkelijke* vervolgt.

»In ons oog," — ja, dat is eene vrij onverschillige zaak. Wat heb ik met *uw* oog te maken! Gij hadt moeten zeggen: volgens de protestantsche leer, — »is »vrij onderzoek" iets anders, dan het »erkennen van het regt van oordeelen van den eersten den besten, dien 't behaagt."" — Van wien is die definitie, *Kerkelijke?* Toch niet van den *Tijd*, niet waar? Die had zich niet van die woordvoeging bediend. Intusschen schijnt gij dit toch wel door uwe aanhalingsteekens te kennen te hebben willen geven. — »*Wij* achten," — alweer uwe individueele meening! Wat heeft men daaraan? — »dat er geen onderzoek kan plaats hebben zonder voorbereiding," — Ei, ei! Al die Protestanten derhalve, die bijv. geen hebreeuwsch en grieksch verstaan, kunnen derhalve niet doen wat hun hoogste pligt is: *onderzoeken!* De *Kerkelijke* voelt dat hij de bevoegdheid tot onderzoek wat nauw begrensd heeft en bindt dan ook haastig eenigzins in. — »althans geen onderzoek, dat regt geeft om te veroordeelen, wat in 't oog van anderen bijbelsche waarheid is." — Eene fijne onderscheiding en daarop gegrond een nieuw leerstuk, dat mogelijk algemeen in het Protestantismus zal erkend worden — zoodra het mogelijk wordt, dat de Protestanten het omtrent eenig leerstuk eens raken. Doch straks daarover nader. — »Tusschen bijbellezen tot eigen stichting en onderzoek in den zin dien *wij* bedoelen, bestaat een zeer groot onderscheid, en *wij* zullen 't nooit anders dan hoogmoed noemen, wanneer een mensch, wien 't aan de noodige vorming heeft ontbroken, veroordeelt uit de hoogte wat een ander, wien die vorming te beurt viel, doet of spreekt." — Daar hebt ge dus kort en bondig het aristokratismus van het predikantendom, dat den voornaamsten grondslag, waarop het Protestantismus gezegd wordt te berusten, er onder weghaalt en het op een geheel ander fundament gevestigd wil hebben. Elk bijbellezer is een geïnspireerde, — dus leerde eertijds het Protestantismus, — wien van boven ingegeven wordt, hoe hij de schriften te verstaan en uit te leggen heeft. Te beweren, dat hij, om de schriften te verstaan en uit te leggen en daarover een oordeel uit te brengen, eene voorafgaande voorbereiding zou behoeven, is ketterij: van het oogenblik dat hij in den Bijbel kijkt, wordt elk

individu door den Geest verlicht en verstaat hij, door dat licht beschenen, hoe hij den Bijbel te verstaan heeft. Zoo werd eertijds geleerd; en daarbij was het even ongerijmd een formulier te redigeeren, waaraan de Protestant zich te onderwerpen had, als te verklaren, dat men, ja, wel de schriften lezen en beoordeelen mag, maar dat men daarover zijn oordeel niet mag uitbrengen, tenzij men daartoe genoegzaam voorbereid zij. Die leer nu wordt gehandhaafd door de *Jongelings-vereeniging*: op grond van die leer verklaart zij aan den bejaarden predikant, met volle regt, dat daar de Geest hem eene andere bijbel-verklaring heeft ingegeven dan aan haar, zij van hem niet langer gediend belieft en hij dus heen kan gaan en niet terug behoeft te komen. Dat is geheel in den regel en een Protestant moest daar niets tegen in te brengen hebben.

Intusschen is de *Kerkelijke*, en met haar bijna het gansche predikantendom, er ver af daar vrede mee te hebben. Wat hebben, volgens de leer, de Protestanten met voorgangers te maken? Waar de leer toegepast wordt zijn zij geheel overbodig. Daar heeft men de voorlichting van een predikant niet noodig, om te vernemen hoe men de schriften te verstaan heeft; want daar wordt dat aan iederen bijbellezer van boven ingegeven. Eene gevaarlijke leer derhalve, voor de predikanten namelijk, uit het oogpunt van zelfbehoud! Daarenboven, waar gaat het heen, als er geen onderscheid bestaat tusschen het oordeel eens predikants en dat van een protestantschen leek? Wat gewordt er dan van de toch reeds bedreigde oppermagt van den eersten over den laatsten? wat van des eersten beteekenis en invloed op politiek gebied? 't Is duidelijk, dat, wanneer aan den protestantschen leek dezelfde regten werden toegekend als aan den predikant, dat, wanneer deze door genen mag beoordeeld en veroordeeld worden, het dan weldra gedaan is met de suprematie der predikanten en dat er in dat geval al spoedig eene niet gewenschte gelijkheid heerschende zou worden. 't Laat zich dan ook begrijpen, dat de *Jongelings-vereeniging*, die zoo *cavalièrement* eenen dissenteerenden predikant behandelde, daarvoor duchtig door de *Kerkelijke* werd afgestraft; niet minder duidelijk is het van den anderen kant, dat zij aan het regt van elken Protestant te kort heeft gedaan, door aan zijne vrije beoordeeling grenzen te stellen en door de bevoegdheid daartoe voor te behouden aan eene zekere kaste, — aan de kaste der voorbereiden, met andere woorden der predikanten. Dat voorbehoud is onprotestantsch en *en bonne logique* zou daarom de *Kerkelijke* het tegen de *Jongelings-vereeniging* verliezen — zoo altijd aan de logika de zegepraal verbleef. Hier heeft zij echter de feitelijke overmagt tegen zich; anders evenwel niets.

De *Echo Universel* maakt de gegronde opmerking; dat, na het inzien der officiëele verslagen van de diskussie over de koperen plaatjes en de te dien anzien aangenomene motie van orde, aan die motie-orde volstrekt niet kan worden gehecht de beteekenis, dat zij is eene goedkeuring van de gegevene inlichtingen door de ministers. Het blijkt namelijk uit de verslagen dat voor de motie van orde hebben gestemd verscheidene leden, die de motie van orde verklaard hadden niet op te nemen in den zin eenen goedkeuring, onder anderen door de heeren van Hoëvel, van der Linden, van Eck, terwijl daarenboven de heer Dommer van Poldersveldt, hoewel overtuigd van de loyauteit des ministers en daarom voor de motie stemmende, niettemin bleef aandringen op de noodzakelijkheid, dat mogt worden opgehelderd wat nog duisters is gebleven in deze zaak. Het is mogelijk, zoo niet waarschijnlijk, dat er meerderen zijn, die in dusdanige stemming de motie van orde hebben goedgekeurd. En dit maakt het voor ons duidelijk waarom de heer van Hoëvell is teruggekomen op de gevraagde *enquête*.

Dat de heeren Blaupot ten Cate en Dullert de motie tot het instellen eener *enquête* nopens hetgeen ter zake van de koperen-duiten-quæstie ingetrokken hebben, geeft aan de *Arnhemsche Courant* het volgende in de pen, dat bepaaldelijk om de puntige wijze, waarop daarin de door den heer Groen van Prinsterer gehouden redevoering gekarakterizeerd wordt, opmerking verdient. Men oordeele:

»Wij weten niet wat de voorstellers der enquête bewogen heeft, na de aanneming der motie van orde van den heer Eloat, zoo onverwachts hun voorstel weder in te trekken. Zij gaven alleen als reden op, dat hun voorstel *thans geen doel* meer zou treffen. In welk opzigt dit doel verloren zou zijn gegaan hebben wij niet juist weten te vatten.

»Misschien steunde die intrekking op de verklaringen van den minister van Buitenlandsche Zaken en de *insidieuse* redevoering van den heer Groen. De voorstellers schenen te rekenen op den bijval der Regering; toen die hun echter niet alleen werd geweigerd, maar van die zijde zelfs eene hooge kleur aan hun voorstel werd gegeven, hebben zij welligt, hunne bedoelingen niet miskend willende zien, hun plan opgegeven. Daar tusschen kwam de heer Groen zijn *venijn* mengen. Zijn *venijn* voor iedereen; voor de ministers, voor den muntmeester, voor de voorstellers der enquête. Hij was daar regt in zijn element, want 's mans zonderlinge eigenschap is, dat hij gaarne *aan iedereen ongelijk* geeft, *iedereen* kwetst. Hij behoefde hier niet door den één te treffen den ander te aaijen; hij kon te gelijker tijd naar alle zijden zijne vinnige krabben uitdeelen.

»Eene zonderlinger redevoering dan die van den heer Groen in de zitting van dingsdag is wel zelden in een parlement gehoord. Hij gaf op het ministerie in bescherming te willen nemen, maar erkende dat er *misschien* aanmerking was te maken op onderscheidene punten, als de *concurrentie* van den muntmeester, de *voorliefde* voor den aannemer, den verleenden vrijdom van invoerregt, enz. Juist de hoofdpunten. *Misschien* — was daar op aanmerking te maken, — maar eene enquête mogt dat niet ophelderen.

»Zijne *bescherming* was dan ook allervreemdst. Hij verklaarde, dat naar zijne *opregte overtuiging* het ministerie niet sterk, maar *zwak* is, en beloofde het, onder drieërlei voorwaarde nog wel, een voortbestaan tot aan..... de verkiezing van 1856!

»Die zonderlinge beschermer tastte niettemin het voorstel tot enquête allerhevigst aan. Het was eene oorlogsverklaring tot omverwerping of tot ondermijning van het bewind!

»Hij had dus slechte hoop op eene enquête. Onzes inziens toch, hing alles van de uitkomst af. Werd de Regering door het onderzoek geregtvaardigd, zij zou eene schoone overwinning hebben behaald, bleek er daarentegen van verwaarloozing van 's lands belangen, van mindere naauwgezetheid, eerst dàn kon er sprake van eene gevoelige nederlaag zijn.

»Gevoelt de heer Groen niet, dat zijn *misschien* in volle kracht blijft bestaan? Acht hij het zoo gelukkig op de *zwakke* Regering *verdenkingen*, die hij zelf opwekt en bevorderd, te laten drukken?

»Alleen door eene enquête had zijn *misschien* weggevaagd kunnen worden, had er *zekerheid* kunnen verkregen worden.

»Wat overdreven proportiën meende hij niet aan dat voorstel eener enquête te moeten geven! Werd het voorstel aangenomen, een van beiden zou volgens hem, moeten gebeuren: òf het ministerie moest wijken òf de kamer moest wijken. »Als de Kamer het voorstel aanneemt, dan zou hij aan den minister van Buitenlandsche Zaken durven zeggen: antwoord niet daarop met een *coup d'état*, maar met een *coup d'éclat*, met de *ontbinding der Tweede Kamer*. Want de Nederlandsche natie wil niet, dat de Nederlandsche staatslieden door de insinuatiën van *teleurgestelde spekulanten* door het slijk worden gehaald!"

»Welk eene dwaasheid, vermengd met vinnige *coups de pattes* tegen de ministers, tegen den muntmeester, tegen den aannemer, tegen de adressanten, tegen de voorstellers, tegen de opositie, tegen alles en allen, bevat die *ééne* redevoering van mijnheer Groen! Het is schier niet te denken, dat de bescheiden voorstellers eener enquête door dat vuurwerk zich hebben laten verschrikken, maar zij hebben welligt gedacht: wil de Regering zelve liever gebukt blijven onder zoodanig stelsel van verdachtmaking, dan de waarheid aan het licht doen treden. — ons is het wèl. Ten bewijze, dat wij dit incident niet als eene oorlogsmachine beschouwen, maar dat ons voorstel in het belang der waardigheid en der eer van het gouvernement zelf geschiedde — trekken wij het thans in.

»Welligt heeft dergelijke beschouwing tot die intrekking geleid, en daarmede verviel het eenig middel om de velerlei raadselen op te lossen, waarin alnog alles wat die aanbesteding der Indische muntplaatjes betreft, gehuld blijft."

Men schrijft ons uit Rotterdam, dd. 14 Dec.:

»Dat de muziek tot het hart spreekt, gevoel voor het schoone opwekt en den toehoorder in verrukking brengt, is eene erkende waarheid, vooral wanneer die kunst wordt aangewend om de schoone en indrukwekkende plegtigheden van onze H. Godsdienst luister bij te zetten.

»Bij het feest der Onbevlekte Ontvangenis, gevierd op Zaturdag jl. in de R. K. kerk van den Steiger, werd zoo als gemeld is, een plegtig Lof gecelebreerd en de feestrede uitgesproken door den H. Ew. heer Mgr. Broere, terwijl de kollekte ten voordeel der Vereeniging van den H. Vincentius v. Paulo bezocht wordende armen plaats had. Waren deze redenen op zich-zelve reeds genoegzaam om deelneming op te wekken en eene aanzienlijke menschen-massa derwaarts te lokken, te meer was het, omdat bij die gelegenheid muziek zou worden ten gehoore gebragt, als het ware voor dat menschlievend doel en voor die gelegenheid, door den genialen Verhulst in het leven geroepen.

»Om die muziek naar waarheid te beoordeelen, is hier de plaats wel niet; — wanneer wij derhalve hier van de muziek spreken, dan is het alleen om de gewaarwording te beschrijven, waarvoor zij elk gevoelig hart opende, eene gewaarwording die onwillekeurig hart en ziel opwaarts deed stijgen, of in stille bewondering den toehoorder verzonken liet.

»Na het choor uit Haydns schepping door meer d… een zestigtal stemmen, werd het Antiphoon van den d… vóór het *Magnificat* aangeheven, en plegtig klonk h… »*Conceptio*" langs de gewelven.

»Zie, het was alsof de gansche wereld het wilde v… konden, en toen de laatste toonen daarvan wegstierve… begon met een eenvoudige, doch door eenvoud schoo… sopraan-solo, het *Magnificat*.

»Is deze lofzang op zich-zelf reeds verheven, wanne… wij bedenken door *Wie* ze is uitgesproken, onbeschr…felijk is de indruk, dien dat verhevene lied thans te we…bragt, daar iedere toon bijna eene tot dus ver ongeken… gewaarwording opwekte: het was alsof men stemm… hoorde uit een hooger oord, werwaarts vooraf de ziel w… heengevloden.

»Het *Benedicamus*, *Alma Redemptoris*, *Ador ote*, … *Litanie*, het *Ave Maria* en de Hymnus *O Lumen* zi… alle juweeltjes, die er toe hebben bijgedragen om de go…dienstige stemming van dien avond nog meer te verh…gen. — Dat alles goed is uitgevoerd behoeft geen b…toog, als de stipte Verhulst-zelf aan het hoofd staat.

»Eere den man, die ook deze gelegenheid heeft will… aangrijpen om met zijn talent te woekeren, wanneer h… de armen geldt, en ruimschoots heeft gewerkt om h… doel en de pogingen der Vincentius Vereeniging te b…vorderen."

Naar men met zekerheid verneemt, zegt de *N. Ct.*, is het plan gevormd tot den aanleg van een spo…weg van Luik op Tongeren, Maastricht, tot 's Hertoge…bosch en waartoe alreeds door de belgische administr… de medewerking van de maastrichtsche regering zo… zijn verzocht.

Bij koninklijk besluit van 14 Oktober jongstl., is, … het verzoekschrift van de Heeren F. Melvill en vijf … deren, uitmakende den Raad van administratie der H…landsche IJzeren-Spoorweg-maatschappij. te Amsterda… bewilliging verleend tot wijziging van de statuten de… naamlooze Vennootschap, op den voet als is omschre… in het door verzoekers overgelegd ontwerp eener akte … wijziging.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Vrijdag, 14 November.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal … heden heeft de beraadslaging plaats gehad over het we… ontwerp tot tijdelijken opslag van meel in entrepot en ande… bergplaatsen, dat met algemeene (25) stemmen aangenomen …

De kommissiën van Rapporteurs voor de wet-ontwerpen … tot regeling van het fonds voortspruitende uit kooppr… van domeinen voor het dienstjaar 1855 tot naturalizatie … J F. Heckler en negen en twintig anderen; tot vaststel… van de begrooting der uitgaven wegens den arbeid der gev…genen over 1856; tot wijziging van hoofdstuk IV der Sta… begrooting voor 1854; tot verhooging van hoofdstuk IV … Staatsbegrooting voor 1855, en tot regeling der ontvang… en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtena… over het jaar 1856, — hebben daaromtrent hare versla… uitgebragt.

De Vergadering heeft bepaald dat die wets-ontwerpen ach… eenvolgens zullen behandeld worden op Maandag, des na…dags ten 2 ure.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag, 13 December.

In deze zitting heeft de kommissie voor de Verzoeksch… ten omtrent een aantal in hare handen gestelde adressen r…porten uitgebragt

De beraadslagingen over het wets-ontwerp tot aanvull… der wet van 1822 op het binnenlandsch gedistelleerd zijn hed… voortgezet.

Art 5, houdende bepalingen onder welke de brander, … op 31 Dec. 1855 geregtigd is tot de in art, 4 verboden … lijktijdige uitoefening van bedrijven, in dat regt voor … persoon wordt gehandhaafd, heeft aanleiding tot eene br…voerige beraadslaging gegeven, waaraan de heeren de K…penaer, van der Linden, van Nispen van Sevenaer, Roch…sen; Dullert, van Rappard, van Lennep, van Bosse, … Zuylen van Nyevelt, de Brauw, Mackay, Dirks en de … nister van Financiën deel namen.

De eerste alinea onderging eene wijziging van redactie…

De 2de alinea, luidende: »Bijaldien de gemeenschap … weten van een lokaal waar een of meer bedrijven in art… vermeld wordt of worden uitgeoefend met eene brande… niet binnen zes maanden na het in werking treden dezer … is weggenomen, wordt de branderij ten koste van den br…der verzegeld" werd aangevuld met de woorden: »zij b… verzegeld tot dat de gemeenschap is weggenomen," voorgest… door den heer de Kempenaer, en met 45 tegen 13 stemm… goedgekeurd.

Bij de 3de alinea, luidende: „Het regt in dit artikel bedoe… wordt, in geval van bij regterlijk vonnis gebleken misbr… door de administratie van 's Rijks belastingen ingetrok… De intrekking heeft de verzegeling der branderij ten gevo… ten koste van den brander"; werd gevoegd de volgende d… den heer van Bosse voorgedragen en met 38 tegen 20 stemm… aangenomen zinsnede: „Die verzegeling duurt tot dat bij … wezen heeft dat hij het bereep heeft verlaten, waarvan de … oefening te gelijk met dat van brander aan hem was vergun…

Het aldus gewijzigde art. 5 werd zonder hoofdelijke ste…ming en de art. 6, 7 en 8 zonder beraadslaging achtere…volgens goedgekeurd.

Art. 9, voorschrijvende dat branders wier woning aan hu… branderij enz. grenst, niet meer dan vijf ponden meel me… voorhanden, hebben werd na eene discussie tusschen de hee… Wintgens, van Bosse, de Kempenaer en den Minister van Fi…

... met 41 tegen 14 stemmen verworpen.

Op art. 10, aangevende wat bij inslag van meel in eene [...]derij behoort te worden in acht genomen, werden twee amendementen voorgesteld door de Heeren van der Linden en Sander, die beide verworpen werden, met 44 tegen 12 stemmen, terwijl het artikel-zelf onveranderd werd goedgekeurd.

Art. 11, en de artt. 12 en 13, welke laatste van regeringswege eene verandering van redactie ondergingen, werden achtereenvolgens zonder beraadslaging goedgekeurd.

Art. 14, inhoudende de strafbepalingen bij overtreding der bepalingen voor den inslag van meel, gaf aanleiding tot vele beschouwingen aan de heeren van Lynden, van der Linden, van Lennep, van Rappard, van Eck, Sander en den Minister van Finantien. Door de aanneming van een amendement van den heer Dullert met 30 tegen 28 stemmen, werd de 3de alinea veranderd:

„Als het verschil tusschen de bevonden hoeveelheid en de hoeveelheid op het biljet tot inslag vermeld meer dan 2 ten honderd, dan wordt hij (de brander) gestraft met eene boete van ƒ 10, voor elk pond verschil."

Bij art. 15, inhoudende de verpligtingen van den ruwstoker, werd door den minister van Finantiën eene strafbepaling gevoegd, luidende: „Bij het niet of slechts gedeeltelijk voldoen aan deze verpligtingen vervalt de ruwstoker in eene boete van 50", waarna dit artikel werd goedgekeurd.

Na de aanneming der artt. 17 tot en met 21 werd bepaald dat de beraadslagingen over dit wets-ontwerp zullen voortgezet worden op morgen des voormiddags ten elf ure.

's HERTOGENBOSCH, 12 Dec. Door de ingevallen vorst [heeft] de stoomboot-dienst tusschen deze stad en Rotterdam [he]den gestaakt moeten worden. Die op Maastricht heeft [reeds] eenige dagen geleden hare dienst moeten eindigen

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Dec. De vredesgeruchten blijven aanhouden; men zegt dat Frankrijk, Oostenrijk en Engeland het eens zijn over bewoordingen van het aan Rusland aan te bieden ultimatum.

— De laatste brieven uit de Krim doen duidelijk de onmogelijkheid van nieuwe operatiën in dit saizoen inzien; de fransche bladen zijn dan ook eenstemmig in hun verdediging van maarschalk Pélissier tegen de aanvallen der engelsche pers.

— Hoewel de moeijelijkheden tusschen Sardinië en Toskane uit den weg geruimd zijn, moeten die tusschen Napels en Engeland nog hangende, en de betrekkingen tusschen beide natiën nog verre van vriendschappelijk zijn.

— De graaf van Chambord moet voornemens zijn een villa bij Genua te huren.

— De Raad van State houdt zich met een wets-ontwerp bezig, om de weduwen van gesneuvelde soldaten of zeelieden een hooger pensioen toe te kennen.

— Er is onder den naam van »parijsche maatschappij voor verlichting en verwarming" eene vereeniging gesticht, die door eene andere inrigting der gastoestellen de kagchels en de brandstof onnoodig wil maken.

— De *Moniteur* deelt een dekreet mede waarbij bepaald wordt, dat van eenige artikelen de invoerregten verminderd en van andere afgeschaft zijn. Onder anderen zal het ruwe dennen-hout en andere gemeene houtsoorten voortaan niet meer betalen dan 5 à 10 centimes invoerregt per kubieken meter, al naarmate ze aangebragt worden met schepen onder nationale of vreemde vlag. Gebluschte kalk zal in het eerste geval 1 c., en 1 fr. in het laatste geval per 100 kilo's betalen; het invoerregt op de molensteenen is op 10 en 30 c per stuk bepaald.

— Men houdt zich bij het ministerie van Marine en van Openbare Werken onledig met de uitvoering van groote werken aan de haven van Toulon.

— De stoombooten *Manilla* en *Telegraphe* zullen eerstdaags 1600 man troepen aan boord ontvangen, om die naar het Oosten te brengen; terwijl het transportschip *Europa* met het 68e regiment en 400 man van het land transport korps, een aantal officieren en 65 leden van den medischen staf aan boord, waarschijnlijk morgen naar het tooneel des oorlogs zal vertrekken.

— Men spreekt van eene groote festiviteit, die plaats zal hebben bij gelegenheid der inwijding van het ruiterstandbeeld van Frans I, midden op het plein van het Louvre.

— Men heeft niet alleen te Perigeux en Bordeaux schokken van aardbeving gevoeld, maar ook te Toulouse en op andere plaatsen.

ENGELAND.

LONDEN, 12 Dec. Het parlement is gisteren door een koninklijke boodschap verdaagd.

— Uit Dublin schrijft men, dat in verschillende stadswijken de straten geïllumineerd waren, ter gelegenheid der vrijspraak van pater Pecherine.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 Dec. In de zitting der belgische Kamer van Vertegenwoordigers zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp betreffende de levensmiddelen voortgezet. Daarbij heeft de Regering de redenen ontwikkeld, waarom zij de differentieële regten op den haring wil behouden. De minister van Buitenlandsche Zaken verklaarde, dat België zeker het regt had een gelijkmatigen maatregel voor de produkten van alle landen te nemen, en dat de nederlandsche Regering daarover geene klagt kon aanheffen, maar op het oogenblik dat het traktaat met Nederland zou worden opgezegd en nu er eene nieuwe konventie geregeld moet worden, kwam het den minister voor, dat men zich moest plaatsen op het standpunt van 1851 en het traktaat, dat toen gesloten werd, uitleggen zooals Nederland het op dat tijdstip zeker gevraagd zou hebben. Het is bekend dat de nederlandsche Regering toenmaals pogingen in het werk stelde om een differentieel regt op den visch te doen aannemen. Indien zij had kunnen voorzien, dat later voorstellen zouden gedaan worden tot den vrijen invoer van haring, zou zij zeker gezegd hebben: gij zult het verschil tusschen de haringen van Nederland en die van Engeland en Noorwegen handhaven. En om aan Nederland onze welwillendheid te betuigen, heeft de Regering voorgesteld het thans bestaande verschil te behouden. Thans, zoo besloot de minister, betalen de nederlandsche haringen een regt van 6 franken en de Engelsche en Noorweegsche van 13 franken er bestaat dus een verschil van 7 franken. Door het nieuwe voorstel nu worden de Engelsche en Noorweegsche haringen niet benadeeld, want daarbij worden de nederlandsche vrijgesteld van regt, en die van Engeland en Noorwegen onderworpen aan een regt van 6 franken.

In de volgende zitting zijn de algemeene diskussiën over het verbod tot uitvoer van levensmiddelen gesloten

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 15 December.

ONDERTROUWD (13 Dec.): A. Bakels, wed. met G. W. van Kampe. - E. Jonkers, van Oldemarkt, met M. J. E. Houweling.

GETROUWD (13 Dec.): G. van der Velden met M. auf der Heide. - W. J. Köler met M. M. van Eekhout.

BEVALLEN (11 Dec.): C. S. W. Kehrer, geb. Nijhoff, D.

OVERLEDEN (9 Dec.): J. G. Winter, 62 j. — (10 Dec.): F. H. Krantz, geb. Pelletier, 38 j. — (11 Dec.): H. Grivel, 16 maanden.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN

		13 DEC. 4½ u.	gebl.	14 DEC. 4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld a	2½ pCt.	62 5/16	62 5/16	62⅝	62⅝
Dito Dito	3	73⅝	73⅝	73⅞	73⅞
Dito Dito	4	92¾	92⅝	92¼	92¼
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndik.	3½		88⅞		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½				
» Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank					
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	50 1/16			
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	20⅛	20⅛	20 3/16	
Dito	3		35½		
Dito Binnenl. à 6/m.	3	33¼	33¼	33 1/16	
Coupon-Bewijzen		4 1/16	4¾		
Amortisable Schuld		7	7 1/16	7¼	7⅛
Portugal, te Londen	3	40 1/16	40⅜	40 7/16	
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	101	100		
Dito Dito 1828 en 1829	5	100	99¾		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	80½	80		
Dito	4½	86⅛	86¼	86½	
Dito bij *Hope*	4	74¼	74½		
Dito bij *Stieglitz en Co.*	4	73 3/16	73⅜		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Certifikaten te Hamburg	5		80⅛		
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6	56			
Polen, Certifikaten	4				
Dito Aand. met Lot. fl. 500		142½			
Oostenrijk, Metalliek	5	63⅜	63¾	63⅞	
Dito Nationale	5	66⅞	66 15/16	67⅛	67⅛
Dito Nieuwe 1847	2½	32 11/16	32⅝	32 11/16	
Dito 1851 en 1852	2½	32 11/16	32⅝	32 11/16	
Dito Nieuwe	5	73½	73 9/16	73⅝	
Dito 1854	5	73¼	73 9/16	73⅝	
Ween. Bank bij *Goll en Co.*	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854	ƒ				
Pruiss. Aand. 1854	3½	194½			
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		1½			
Dito Orig.					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5				
Sardinië	5	99½			
Denemarken, Leen. te Lond.	3	99⅛			
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5				
Dito 1843	4½		97		
Mexiko	3	18 3/16			
Dito Onbepaalde	3	18⅛			
Peru	4½				
Grenada, a £ 100	2½		19 1/16	19⅛	
Dito Uitgestelde					
Ecuador a £ 100		3 3/16	3½	3 3/16	
Venezuela, a £ 100	4½		26		
Dito Uitgestelde	1½		11 3/16	11¼	
Grieken, te Londen	5				

5 pCt. Stiegl. 78¾, 79; id. 5 pCt. N. 81⅛; Coupon Ecuador 45, 46; Grenada onb. 19 1/16, ¼; Ecuador onb 3½, ¾; Grieken onb. 2⅛; O. B. Aktie ƒ 995.

De markt verkeerde over het algemeen in eene willige stemming, bij vrij levendigen handel in Spanje en Oostenrijk. Ook zuid-amerikaansche fondsen waren gevraagd en wel bepaald, Venezuela en Ecuador Stukken en Coupons, welke zich op nieuw in prijs verbeterde.

Heden werden voor het eerst de N. 5 pCt. Stieglitz op levering verhandeld.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4 pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m	ƒ 55½	Livorno	2/m	ƒ 80
»	zigt	» 56	Napels	»	» 87
Bordeaux	2/m.	» 55⅛	Petersburg	»	» 1.68
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6 w.	» 31¼
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 35
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35 2/16
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11.67½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,82½
Genua	2/m.	» 45⅞	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 13 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 53½, Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc 93⅝, Spanje 1—3 pc 19⅝, Binnenl. 3 pc. 33⅝; Romeinen 5 pc. 81¼; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66⅞

PARIJS, 14 Dec. Fransche 4½ pc. 91.15; 3 pc. 64.85; 3 pc. Spanje 34; id. 1¼ pc. 20⅜; 5 pc. Met. 83; Rom. Leen. 80½.

MADRID, 14 Dec. 3 pc. Schuld 34.95, id. 1¼ pc. 20.95.

LONDEN, 14 Dec. Consols 88½, 3 pc. Spanje buitenl. 39½. 1¼ pc. dito 20⅜; Comité-Bewijzen 4½; Passive 7½. 5 pc. Rusl. 95½; 4½ pc. dito 88; 4 pc. Holl. 94; 2½ pc. id. 64; 5 pc. Sardinië 83, Brazilië 98½, 4½ pc Peru 74½; Gren. uitg. 6¾; id. werk. —; 3 pc. Mexiko 19⅝; Turkije —; 4 pc. Portugal 43; Ecuador 5½; Wissel op Amst. 11.19½.

WEENEN, 14 Dec. Met. 5 pc. 74¾: id. 4½ pc. 65½; Bank-Aktien —; Wissel op Londen 10.47, Amst. —; Parijs 123½, Goud 14½; Zilver 11½; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 14 Dec. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 95.

HAMBURG, 14 Dec. Spanje 3 pc. 30⅜; id. 1 pc. 18½; Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. 36.15; Londen kort 13.4½; Weenen —.—.

FRANKFORT, 14 Dec. 5 pc. Met. 67; 1 pc. Spanje binnenl. 20 1/16. id. 3 pc. 33¼; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —, Weenen —; Amsterdam —.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

HOLL. IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1855.	Aantal Reizigers	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
In Januarij	57,649	ƒ 53,659,35	ƒ 18,284,72½	ƒ 71,944,07½
Februarij	58,212	» 46,287,35	» 27,299,16½	» 73,586,51½
Maart	72,525	» 65,510,20	» 32,203,54½	» 97,713,74½
April	86,792	» 81,870,—	» 15,133,18½	» 97,003,18½
Mei	103,341	» 94,612,85	» 16,645,23	» 111,258 08
Junij	111,453	» 105,636,90	» 16,571,20	» 122,208,10
Julij	123,911	» 117,515,95	» 15,817,08	» 133,333,03
Augustus	121,725	» 110,470,15	» 16,502,98½	» 126,973,13
September	100,130	» 86 033,05	» 14,607,88	» 100,640,93
Oktober	77,665	» 67,882,50	» 14,203,35	» 82,085,85½
November	70,112	» 61,081,—	» 15,893,43½	» 76,974,43½
Totaal	983,515	ƒ 890,559,30	ƒ 203,161,78	ƒ 1,093,721,08

NEDERL. RIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1855.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
Mei	48,153	ƒ 57,107,92½	ƒ 13,370.60	ƒ 70,478,52½
Junij	52,105	» 64,212,27½	» 13,007,86	» 77,220,13½
Julij	71,738	» 89,777,75	» 13,754,47	» 103,532,22
Augustus	88,633	» 120,830,99½	» 16,369,43	» 137,200,42½
September	69,998	» 93,838,07½	» 15,965,15	» 109,803,22½
Oktober	56,751	» 72,003,80	» 18,704,13	» 90,707,93
November	45,468	» 57,518,85	» 20,797,71	» 78,316,56
Totaal	432,876	ƒ 555,289,67	ƒ 111,969,65	ƒ 667,259,02

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 15 December.

Overzigt der Week.

Wegens de invallende winter en gestremde scheepvaart, was het deze week zeer stil in de meeste artikelen en hebben vrij weinig afdoeningen te berigten.

KOFFIJ. Op de uit Rio ontvangen tijdingen, dat aanvoeren en uitvoeren aldaar aanzienlijk waren, en prijzen eene daling ondergaan hebben, is het ook hier met het artikel wat flaauwer geworden en is de vraag voor W. I. soorten zeer verminderd; men zoude zelfs gaarne eene prijsreductie toestaan. — Java soorten zijn vaster gestemd en worden ook niet onder 33½ a 34 c. afgegeven.

THEE goed gesouteneneerd doch met weinig handel uit de hand. Te Rotterdam zijn in veiling verkocht 135/4 kn. fijne Gystow Congo a 130 a 192 en 200/4 kn. Congo a 75 c

TABAK. Met Maryland blijft het voortdurend stil en werden eenige partijtjes tot onveranderde prijzen omgezet. In andere soorten ging er uit de hand niets af, terwijl de gisteren gehoudene veilingen eenen schoonen uitslag gehad hebben. Daarin werden verkocht 1336 pak Java Plant. Nicot ex *Clio* van 39 a 161, dooreen tot den hoogen prijs van 101½ c., 358 pak d° plant. *Bousquet* ex *Gen. Baron van Geen* van

35 a 81½, dooreen a 57½ c.; 289 pak dº plant. Klein ex *Gen. Baron van Geen* en 249 pak dº Malang ex *Clio* van 24 a 84½ dooreen a 45½ waarvan 29 kr. verkocht en 5 kr. opgehouden; 108 cer. Havana en 12 cer. Java, verkocht van 42 a 86½ en 106 cer. Zuid-Amerikaansche van 25 a 75½. De betaalde prijzen stellen de tegenwoordige marktwaarde daar; voor 1a. fijn blad bestaat steeds veel kooplust.

SUIKER. Hiermede blijft het voortdurend zeer flaauw, en gaat er niets om. Bij geforceerden verkoop, zoude men tot belangrijk gereduceerde koersen moeten afgeven. — Thans zijn prijzen nominaal en niet met mogelijkheid op te geven. *Geraffineerde Suiker.* Ook hierin is zeer weinig gedaan; wij kunnen geene notering aangeven voor dat iets van belang zal zijn omgezet.

RIJST: Arracan soorten tamelijk gesoutineerd, doch was veel minder animo. *f* 9½ a 9⅝ zoude echter nog altijd te maken zijn — *Java*- Soorten voortdurend gezocht. Van Javasoerren werden te Rotterdam in het begin der week ca. 7200 lasten afgedaan, ruiling per *van Bosse* tegen den hoogen prijs van *f* 16. gepeld Arracan op *f* 11½ a *f* 12 gehouden.

FRUIT. Hiervan zijn in veiling verkocht: 140/1, 46/2 en 80/4 kistjes Muscadel Rozijn in lagen, tot *f* 45 het gezonde en *f* 35 a 37½ het B. S.; 10/1, 50/2 en 100/4 kistjes ge. woon Muscadel, tot *f* 3½ a 3¾ het gezonde en *f* 31 het B. S.; 150 dozen Sultana Rozijn, van 33½ a 33¾; en 150 kisten Rozijn van *f* 83 a 13½; Samos Rozijn blijft op *f* 13 a *f* 15; Smirnsch op *f* 14 a 19; Smirna Vijgen op *f* 35 a 40 en Muscadel Vijgen op *f* 4 a 46 genoteerd.

In SPECERIJEN gaat weinig om hoewel de stemming niet flaauwer is men noteert thans. *Noten* Nº. 1, 157 c., Nº. 2, 146 c. *Foelie* 149 c. *Peper* 30½ a 31 c.

VERFWAREN. *Indigo* De particuliere partijen Java, aangevoerd per *Generaal Baron van Geen*, zijn meerendeels ter markt gebragt, en hebben tot zeer vaste prijzen coulante verkoop gevonden, 165 kisten Java zijn voor den uitvoer afgedaan, zoo mede eenige kisten Bengaal en 24 ceroenenen Guatimalo. *Cochenille* zonder handel. *Verfhouten*, met zeer beperkten handel, uit gebrek aan toevoeren. *Quercitron*. De onlangs aangevoerde partij van Baltimore vond van boord afnemers tot onbekend gebleven prijs. *Harst*, zonder handel. Bruine is meer aangeboden. Heldere en geele met kleine voorraad op vorige prijs gehouden *Terpentijn-Olie* door het ver gevorderde saizoen geheel verlaten, prijzen iets slapper. *Salpeter.* In Geraffineerde O I. werd tot verhoogde prijs eene partij op levering afgedaan. Van Chili zijn eenige partijtjes spoedig te wachten, die men op *f* 19 a *f* 20 houdt. *Zwavel.* Goede 2de soort Licata blijft in loco tot *f* 3½ aan de markt. Geraffineerd steeds tot *f* 5½ E te koop. *Meekrap* onveranderd met een goed debiet voor binnenlandsche konsumptie.

HUIDEN In dit artikel gaat wegens het gevorderde saisoen en de ongevallen vorst weinig om; vooral is dit van toepassing op Z. A. soorten; de in het voorjaar te wachtene lading van ca. 11000 st. Buenos-Ayros, zal dus juist ter gelegener tijd arriveren. Java-soorten blijven zeer in faveur; de bij buffet en vijf Gebroeders, alsmede 3251 koe- ex „Javaan", hebben coulant afnemers gevonden.

METALEN. *Tin* met veel meer kooplust en reeds met *f* 75½ betaald. Op dien prijs word thans gehouden. *Lood* onveranderd.

STERKE DRANKEN. *Jenever* is iets in prijs vooruitgegaan en Amst. Proef worSt thans op *f* 27.75 genoteerd. Andere soorten onveranderd. *Arak* blijft gezocht wegens de weinige te wachten aanvoeren.

In veiling zijn gisteren verkocht 1336 pak Plant Nicot ex *Clio* dooreen tot den hoogen prijs van 101 c., terwijl bij Inschrijving tot stijve prijzen genomen zijn:

4000 st. Java Koe- } Huiden ex *Vijf Gebroeders*
350 „ Buffel- }
en 3251 „ „ Koe-huiden ex *Javaan.*

GRAANMARKT.

Granen zonder handel.

Koolzaad. Anclammer Rätz 89 ℒ. Op 9 vaten Olie in April ek. 105½; Sept. en Oct. 86½ ℒ. *Raapolie* op 6/w. *f* 60½; Vliegend *f* 59.; 1º Mei *f* 54½, 8. *Lijnolie* op 6/w. *f* 44½; Vliegend *f* 43; 1º. Maart *f* 42½; April *f* 42½, ⅛; Mei ek. *f* 42⅞, 3. *Hennepolie* op 6/w. *f* 53½. Vliegend *f* 52.

SCHEEPSTIJDINGEN.

LISSABON, 4 Dec. Het schip Ternate, kapt. Cars Tzn., van Rotterdam naar Batavia, is alhier met verlies van stengen en meer andere schade binnengeloopen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 14 Dec. Timmermans, Jan de Witt, Batavia. - Dale, Conqueror, Alexandria. - Onwehand, Westphalia, Porto. — Gisteren nog: Scholtens, Catharina, Rouaan.

Advertentiën.

(1602) Te AHAUS overleed den 12en December 1855, in den ouderdom van bijna 33 jaren, de Heer THEODORUS OLDENKOTT, hartelijk geliefde jongste Zoon van

Wed. F. J. OLDENKOOTT,
THISSENS.

Uitloting en Rentebetaling.

Het Kerkbestuur der H. Dominicus-Parochie te Leeuwarden, brengt door deze ter kennis van de belanghebbenden, dat in de vergadering van den 11en dezer, van de Obligatiën tot last der Kerk en Pastorie, zijn **Uitgeloot** de Nommers 14, 19 en 21, ieder groot **f 500**, welke met de verschuldigde renten betaalbaar zijn gesteld aan gezegde pastorie, dagelijks na primo Januarij aanstaande, alwaar gelijktijdig mede betaalbaar zijn gesteld de Coupons der nog niet uitgelote aandeelen, verschenen 1º Januarij 1856.

LEEUWARDEN, den 13 December 1855.

Het Kerkbestuur voornoemd,
J. H. GOOSSENS, President.
(1600) A. HOEPERMANS, Secretaris.

Berigt van den Heer Comptabelen Rijksambtenaar der Provincie Utrecht. (*vervolg.*)

Al de zieken, aan wie ik de Revalenta gegeven en waarover ik u vroeger reeds berigt heb, zijn weêr beter geworden, met uitzondering van een kind, dat denkelijk aan verwaarlozing gestorven is. Gij weet, dat er waterzuchtigen, teringachtigen en melaatschen bij waren, zij allen zijn nu gezond en sterk en zegenen de Revalenta, voor welk heilaanbrengend produkt wij den Hemel niet genoeg danken kunnen. Wie zou na zulke degelijke en menigvuldige bewijzen niet overtuigd zijn en niet gaarne het zijne er toe bijdragen, om zulk een middel algemeen bekend te maken? Mijnen naam kunt gij iedereen mededeelen, die van mij nadere bevestiging of meer gedetailleerde mededeelingen verlangt, die ik gaarne geven wil.

De moeder van teringachtigen Brangers, die nu ook tot de herstelden behoort, heeft in de Revalenta een boontje gevonden van de grootte van een allerkleinst Surinaamsch koffijboontje, van buiten van eene ligte leverkleur en van binnen van de kleur der Revalenta zoo als zij in de bus uitziet; ik houd dit voor eene gewigtige ontdekking, die echter het eigendom der heeren Du Barry blijven moet en zal hun derhalve het boontje in eenen brief toezenden,

De originele brieven, waaruit deze extracten genomen zijn, kunnen belanghebbenden in het Verkoophuis inzien.

De **REVALENTA** is het Meel eener tropische plant, die bijzondere geneeskracht bezit, zij levert, vooral in den winter, een zeer smakelijk ontbijt; zij wordt in blikken bussen verkocht voor 2—3½—8—16 Gulden 1 ℔, 2 ℔, 5 ℔ en 12 ₁⁄₁₆; kleine busjes om er de proef meê te nemen worden afgegeven voor 87½ c. Eene geraffineerde en geconcentreerde kwaliteit komt op ongeveer den dubbelen prijs te staan.

VERKOOPHUIS (1601)

Toren-Uurwerken.

Bij den tegenwoordigen veelvuldigen bouw van Roomsch Katholijke Kerken, bevelen zich de ondergeteekende Fabriekanten van **Toren-Uurwerken**, als zoodanig bij Heeren Pastoors en Kerkmeesters aan. Zij zijn gewoon, een voldoend aantal jaren voor hunne uurwerken in te staan.

(1397) Wed. M. IJZERMAN EN ZOON.
2e Nieuwe Molstraat te 's Gravenhage

SIROP LAROZE.

Deze Siroop goedgekeurd door de Akademie van geneeskunde en de Artzenymengkundige School te Parijs.

Het blijkt uit proefnemingen, gedaan onder alle luchtstreken, dat de **Sirop Laroze**, zamengesteld uit bittere, zenuw sterkende bast van verschillende soort, voortdurend de beste rezultaten heeft geleverd in zenuwziekten, als waarin dit middel steeds wordt aangewend. Zoowel geneesheeren als zieken hebben de rezultaten immer waargenomen in de verzwakking der maag en ingewanden, waarvan de siroop de funktien herstelt; de spijsvertering wordt er door bevorderd, de diarrhaea, tijdelijke of chronische onderbuikskwalen en bedorven maag er door genezen; ze voorkomt verval van krachten, tering en bevordert de herstelling der zieken. Deze in de geneeskundige wereld behaalde voordeelen hebben de hebzucht der namakers gewekt die onder mijn naam en handteekening hun ellendig voortbrengsel verkoopen. Ten einde aan dien schandelijken handel een einde te maken, heb ik de merken mijner fabriekatie veranderd. Elke flakon mijner Siroop is gewikkelk in een geel en rood gewaterde reep papier, waarop aan de eene zijde de naam van J. P. LAROZE en aan de andere zijde in groote kapitalen deze drie letters J. P. L. gedrukt staan, benevens het stempel van het fransche gouvernement, dat er niet mag aan ontbreken.

De Siroop is verkrijgbaar te Parijs bij J. P. LAROZE, Apotheker, straat Neuve-des-Petits-Champs, 26.

Dépôts in Holland: te *Amsterdam*, bij H. H. ULOTH, Zeedijk, 188; te *Rotterdam*, bij VAN SANTEN KOLFF; te *'s Hage*, bij J. M. RENESSE; te *Haarlem*, bij KEUNEN en SCHREUDER; te *Middelburg*, bij VAN DE KAMER; te *Amersfoort*, W. COOLHAAS; te *Utrecht*, bij GROOTENVORST; te *Groningen*, bij KUILENBERG. (1398)

(1536) J. J. ARKESTEYN EN ZOON, Boekhandelaren te 's Hertogenbosch, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

Overwegingen voor alle dagen des jaars, door Mgr. R. CHALONNER, Bisschop van Debra en Vic. Ap. Naar het Engelsch. Eerste Deel. Met Kerkelijke Goedkenring. Opgedragen aan Z. D. H. Mgr. JOANNES VAN HOOYDONK, Bisschop van Breda. Prijs *f* 0.60

☞ Bovenstaand, benevens al onze fonds-artikelen, zijn mede in voorraad bij onzen Hoofd Correspondent de Heer J. S. DE HAAS, te Amsterdam.

Er wordt gevraagd, eene bekwame **Keukenmeid**, van goede getui[gschriften] voorzien, tegen 1º Februarij e. k. bij eene R. K. Pastoor in eene der steden van Zuid-Holland. Adr[es] onder letter Y bij den Boekhandelaar F. L. GOLTERMA[N] te Dordrecht. Brieven *franco*. (159[...])

Lees Hier.

Bij alle Boekhandelaren, heden verkrijgbaar gesteld:

Een even hartelijk, als welgemeend belangrijk woord a[an] de Nederlandsche **Broodbakkers, Korenmo[lenaars]**, **lenaars, Landbouwers** en verder aan alle[n] die met de afschaffing van de belasting op het Gema[al] zijn ingenomen. (Gevolgd door juichkreten en trio[s] Liedjes van den Bakker, den Molenaar en den Boer.) 10 c[ts].

Ook de **Koek- en Banketbakkers** mogen [dit] werkje, betreffende de Bloem- en Meel-Fabrieken eens lezen.

De Zondagswet, (iets voor Burgemeesters en Ra[ads]leden) met Voor- en Nawoord . . . . 10 c[ts].

De Houtgewassen in Nederland, uit een HA[USHOUDKUNDIG EN WETEN]SCHAPPELIJK oogpunt beschouwd, ter bevordering v[an] HANDEL en NIJVERHEID, door TH. T. UILKENS. *f* 4.[...]

Door den kundigen als ervaren schrijver wordt, ond[er] anderen, in dit werk, ook vooral het hooge nut en de noo[d]zakelijkheid betoogd der Houtgewassen in en om dorpe[n,] zoodat het, ook in dit opzigt, de aandacht der Gemeen[te] Besturen, ten volle verdient. (159[...])

PROSPECTUS

op Vincentius Album voor Katholieke Huisgezin[nen]

Prijs per jaargang f 1.75.

Bovengenoemd Maandschrift, vooral sedert de laa[tste] twee jaren gunstig bekend geworden zijnde, viel onla[ngs] nog eene zeer vereerende aanprijzing ten deel in de 7[...] van 20 October ll., wat vooral velen ter aanmoedig[ing] verstrekte en een ruim getal nieuwe inteekenaren [ten] gevolge had.

De PROSPECTUS van den *vijfden jaargang* is [...]meen verzonden, en in het vertrouwen van verdere [onder]neming, verzoekt de ondergeteekende, dezelve uiter[lijk] vóór 20 December e. k. ingevuld aan den gewonen B[oek]verkooper of aan hem Uitgever terug te zenden, ten e[inde] eene tijdige bezorging aan de respective inteekenaren kunnen regelen.

Tevens dient tot narigt van die Heeren welke [bij] G. J. ENGELKAMP te *Arnhem* ingeteekend hebben en w[...] eenige der laatste afleveringen, ten gevolge van [...] steeds nalatige betaling ontbreken, dat deze op aanv[raag] verkrijgbaar zullen zijn, bij ieder der Boekhandel[aren] aldaar, bij wien de inteekening alsdan kan overgesc[hre]ven worden.

J. R. VAN ROSSUM.

UTRECHT, den 17e December 1855. (1[...])

De Drukker en Boekhandelaar C. L. VAN LANGENH[UY]SEN vestigt bij het aanstaande Hoogtijd van Kerstm[is] de aandacht op het bij hem uitgegeven

KERSTBOEKJE.

Liederen die van ouds gezongen worden [in] den Advent en de Kerstijd,

onder Kerkelijke Goedkeuring verzameld en uitgegeven [door] J. A. en L. J. ALBERDINGK THIJM.

Prijs: 30 Cents.

NB. Deze verzameling bevat 90 liedjes.

Voorts herinnert hij dat bij hem uitgegeven [is] volledige **BUNDEL TEXTEN, WIJZEN** en **BE[GE]LEIDINGEN** voor **Orgel** of **Piano**, getiteld:

Oude en Nieuwere Kerstliederen

BENEVENS GEZANGEN EN LIEDEREN VAN AN[DERE] HOOGTIJDEN EN HEILIGEDAGEN, ALSOOK VA[N] DEN ADVENT EN DE VASTEN, enz.

Alle met de zangwijzen voorzien, die er bij beho[ren] of gebruikelijk zijn; bewerkt ten dienste der zangch[oren] en katholieke huisgezinnen, door

JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM
en
LAMB. JOANN. ALBERDINGK THIJM.

Onder bescherming van den Hoog Eerwaarden L. S. VAN DER HAAGEN, Oud-Aartspriester en geheim[...]merheer van Z. H.

De Bundel met de muziek is te verkrijgen [tot den] prijs van *f* 3.30.

NB. In dezen Bundel van omtrent 140 Liederen [zijn] men al de wijzen van het hierboven aangekondigd boekje. Met behulp van één exemplaar diens bund[els] van eenige der goedkoope textboekjes zullen de [...] dus zeer gemakkelijk al die schoone echt katholieke liederen leeren zingen.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg[ever].